

Olsztyn. Ratusz
Olsztyn. The City Hall
Olsztyn. Rathaus

OLSZTYN

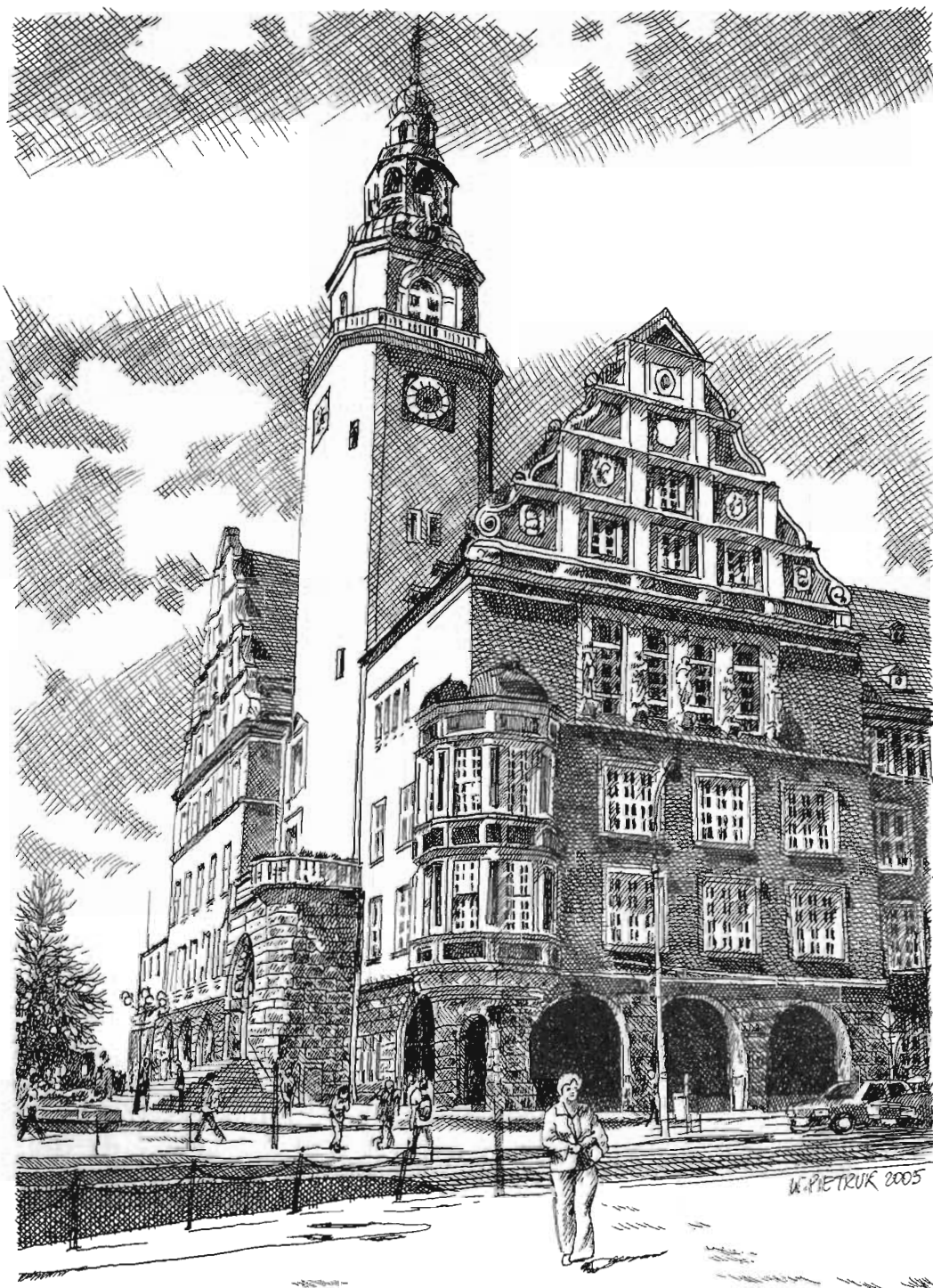

OLSZTYN

*W rysunkach
Władysława Pietruka*

Wydano przy współpracy
Urzędu Miasta Olsztyn

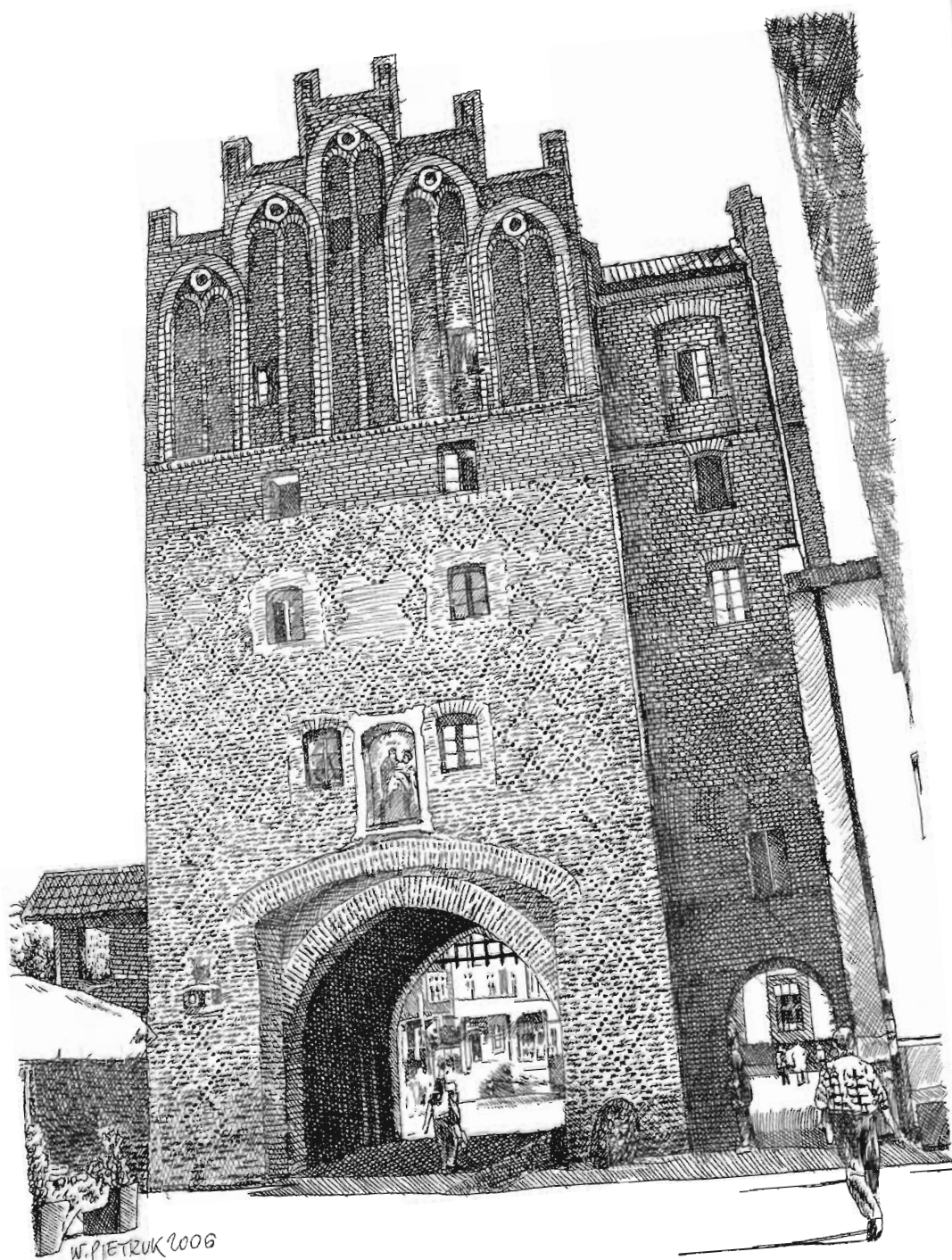
www.um.olsztyn.pl

Olsztyn. Ratusz
Olsztyn. The City Hall
Olsztyn. Rathaus

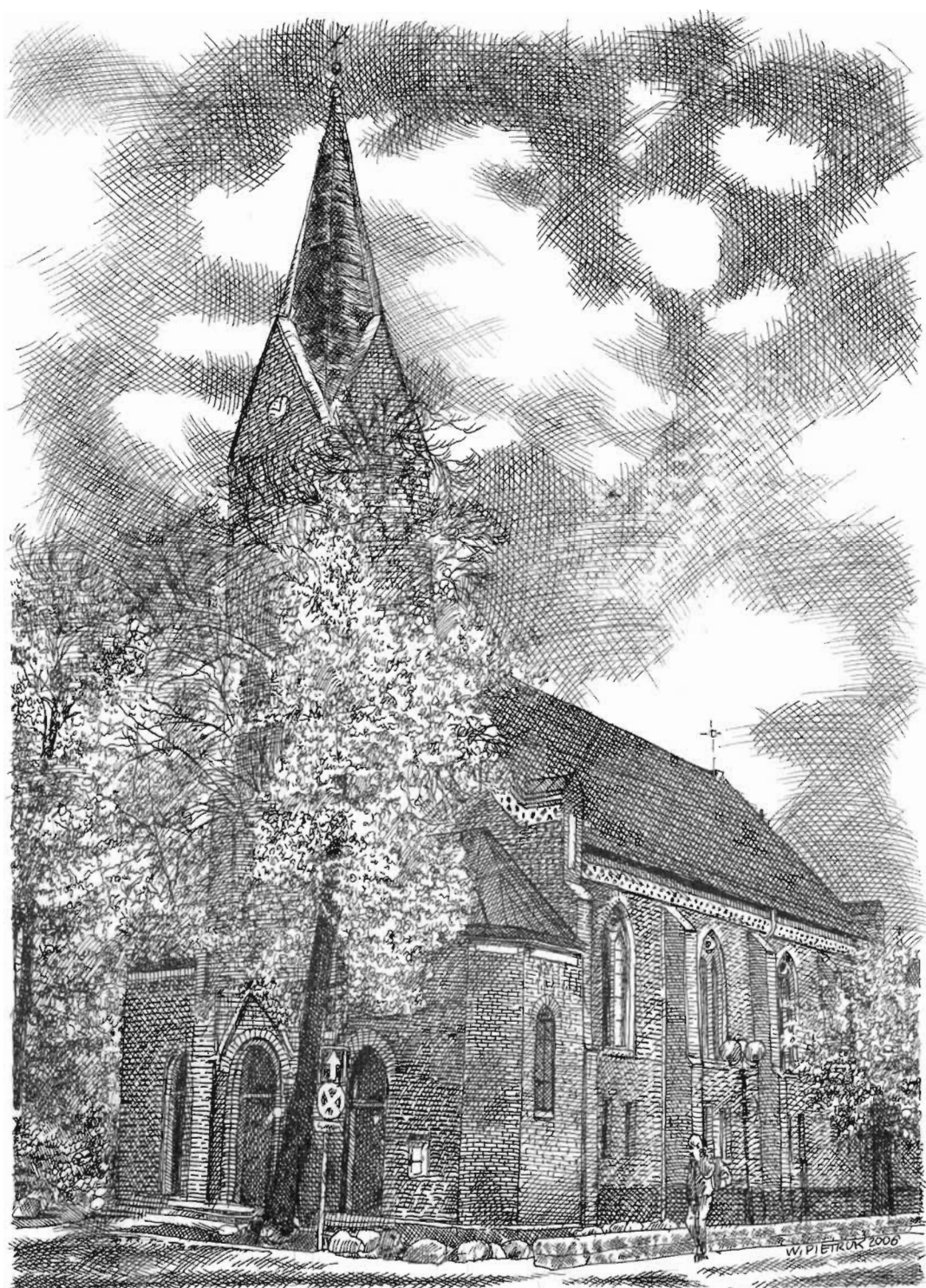
Olsztyn. Wieża ciśnienia - Obserwatorium Astronomiczne
Olsztyn. Pressure Tower - Astronomical Observatory
Olsztyn. Wasserturm - Sternwarte

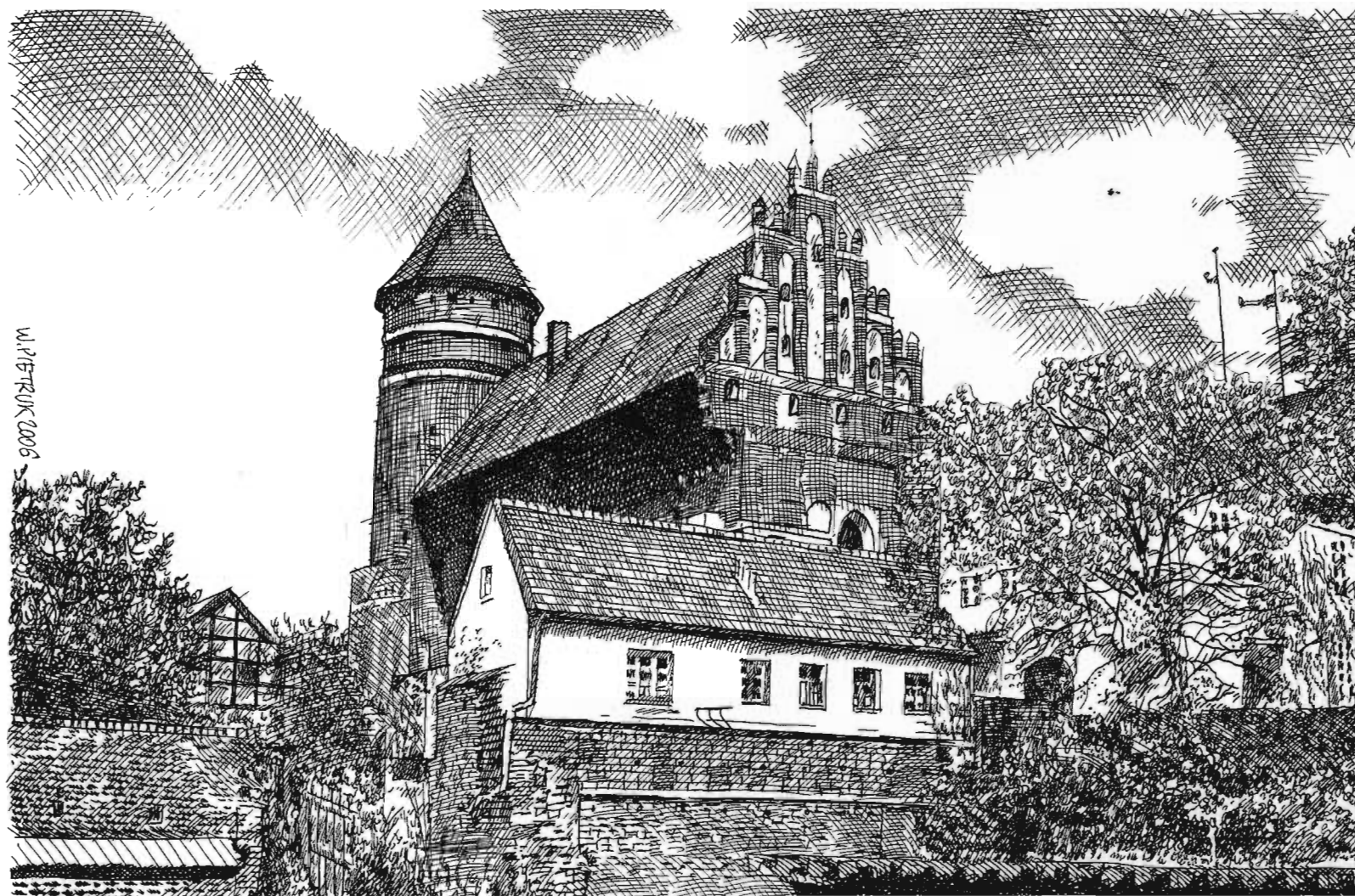
Olsztyn. Wysoka Brama
Olsztyn. High Gate
Olsztyn. Hohes Tor

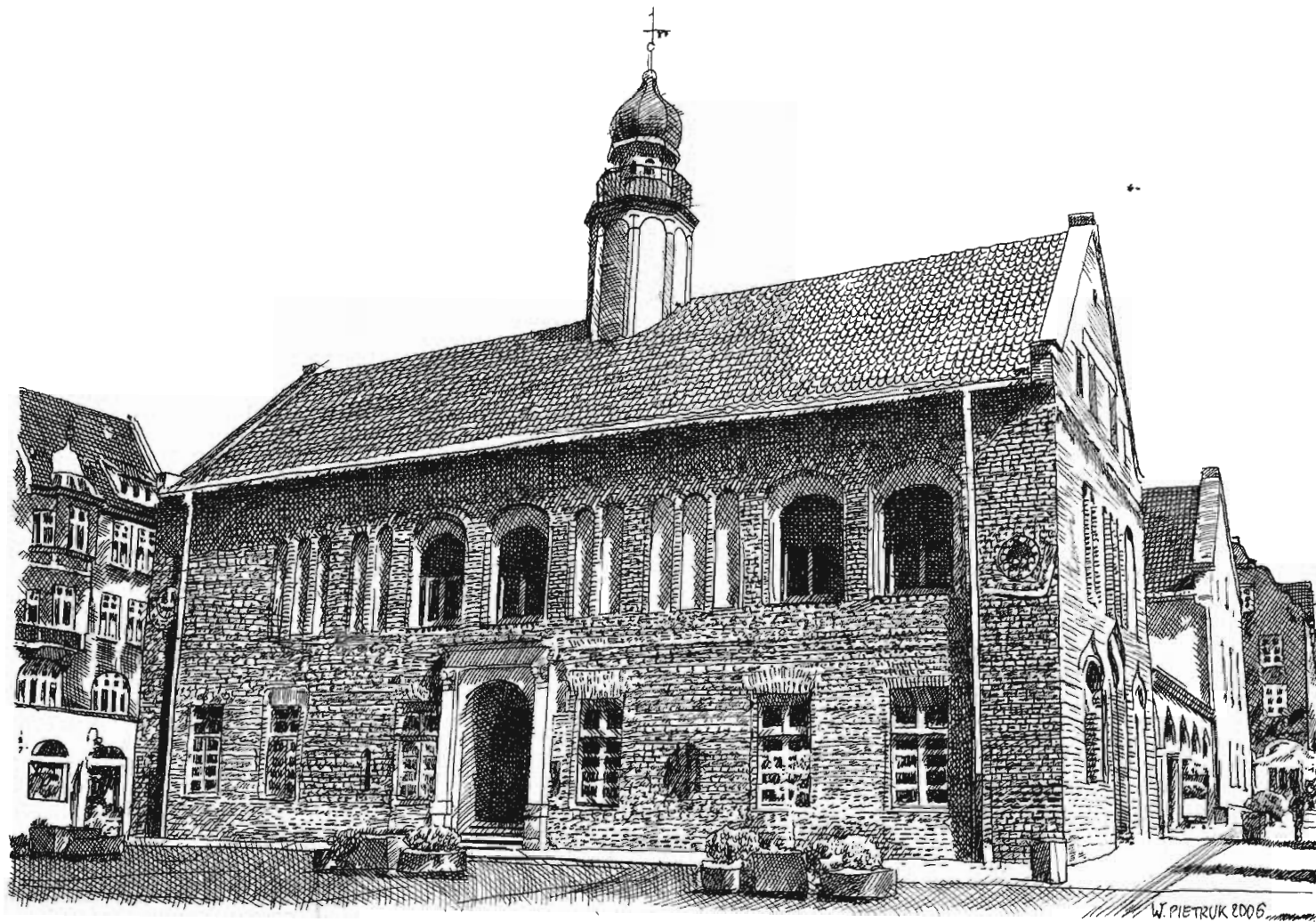
Olsztyn. Most Młyński na Łynie
Olsztyn. Miller Bridge On the Łyna River
Olsztyn. Mühlenbrücke über die Aller

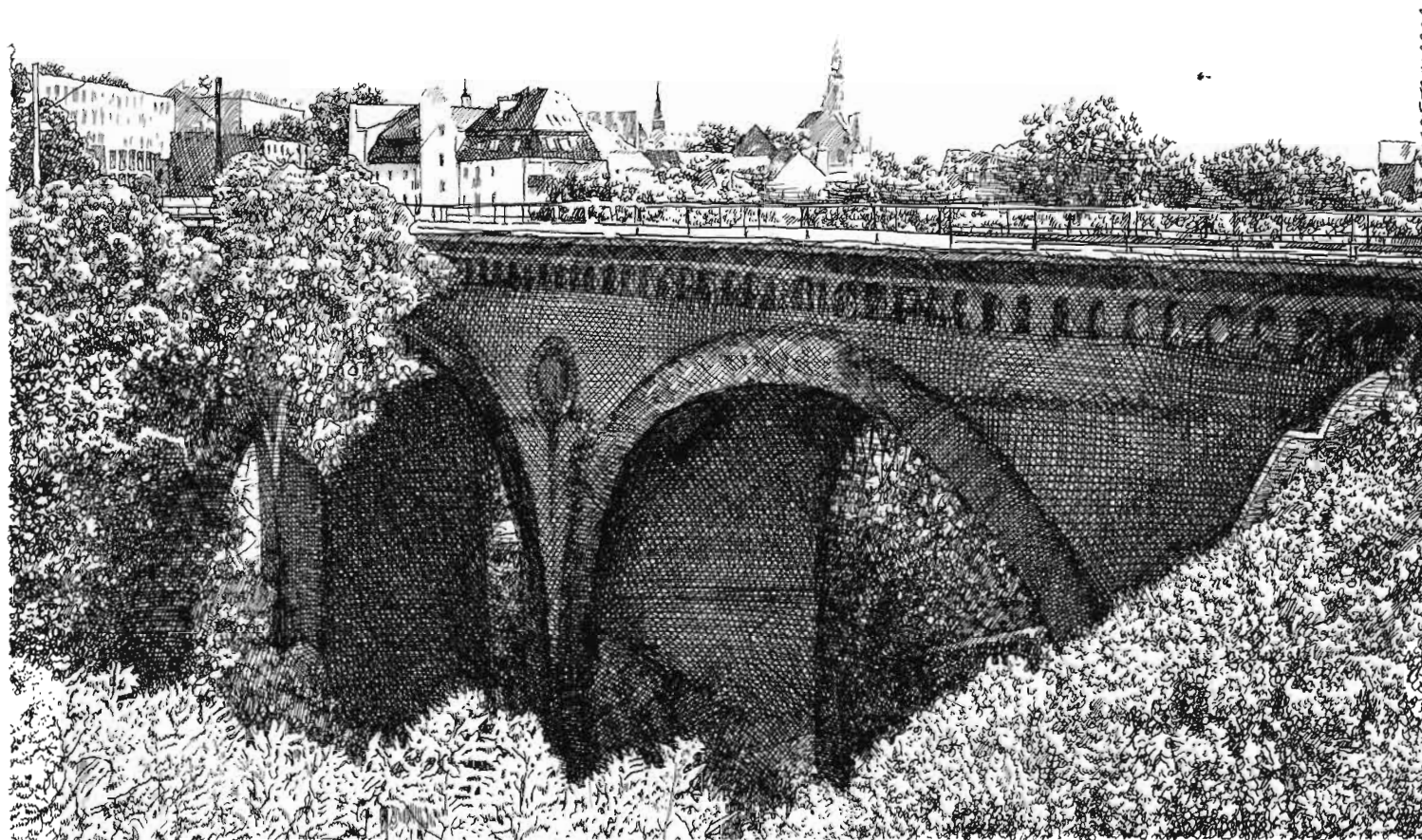
Olsztyn. Kościół Ewangelicko-Augsburski
Olsztyn. Evangelical-Augsburg Church
Olsztyn. Evangelische Kirche

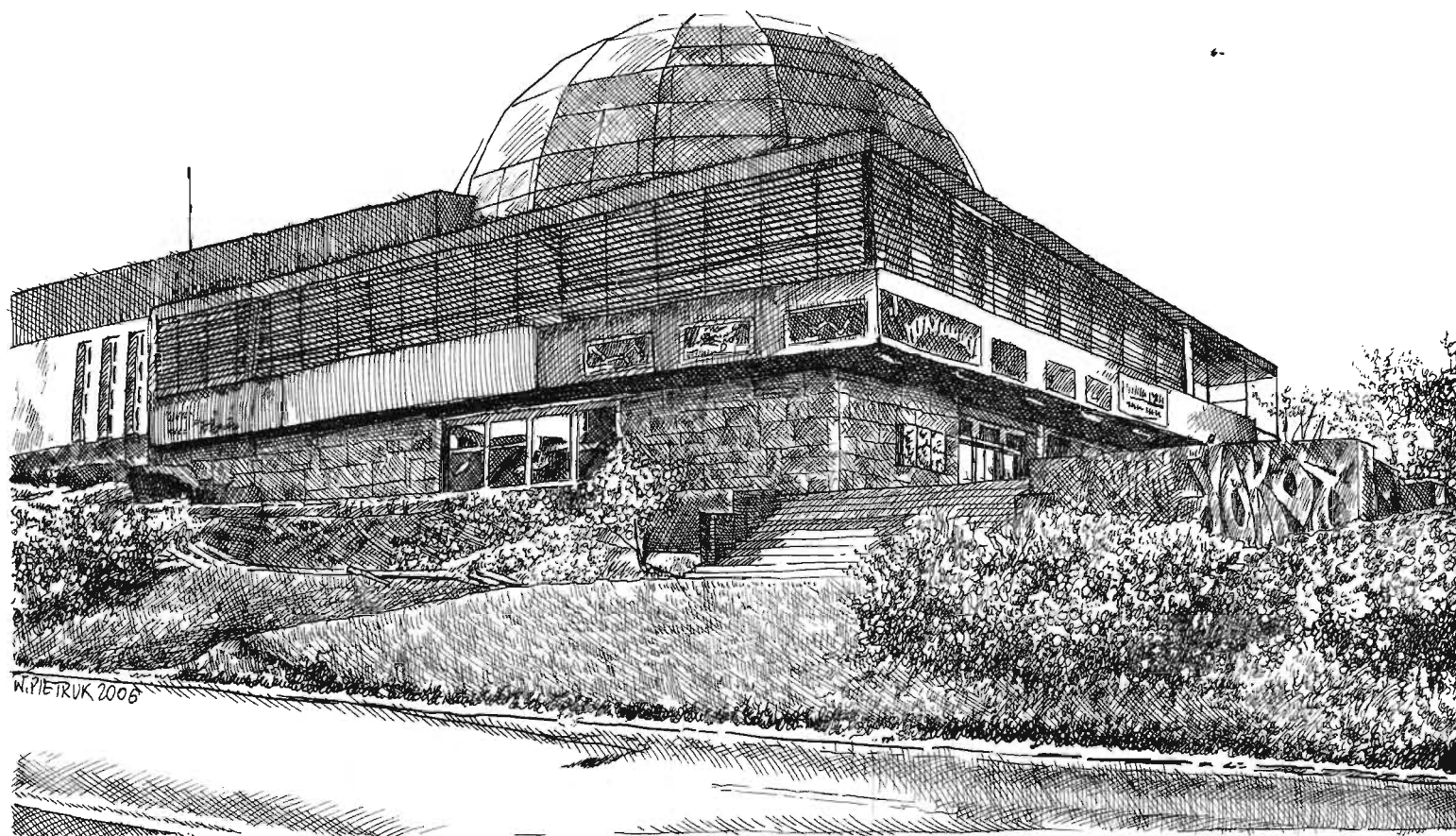
Olsztyn. Zamek
Olsztyn. The Castle
Olsztyn. Schloß

Olsztyn. Stary Ratusz
Olsztyn. Old Town Hall
Olsztyn. Altes Rathaus

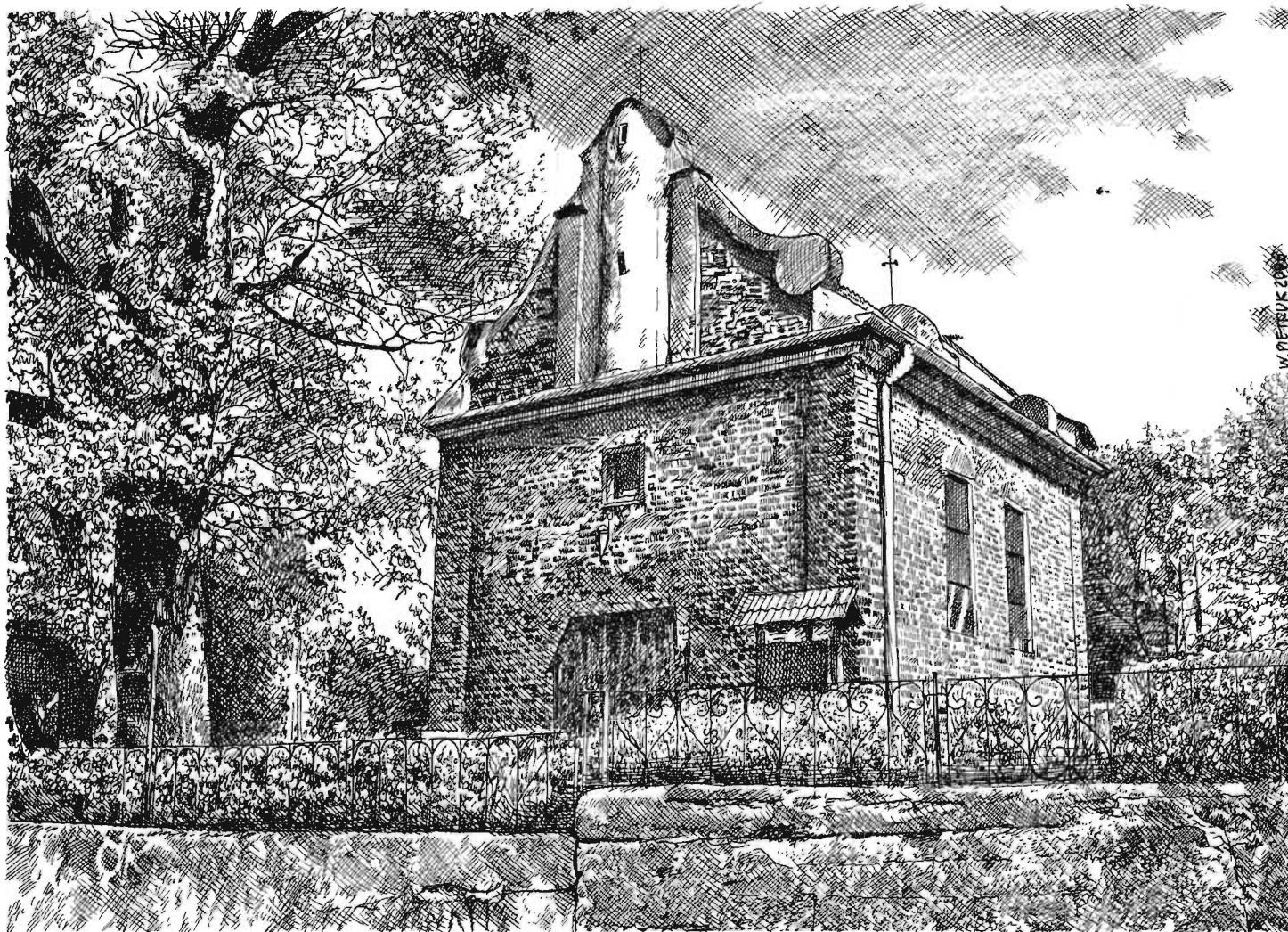
Olsztyn. Wiadukt kolejowy
Olsztyn. Main Railroad Station
Olsztyn. Eisenbahnbrücken

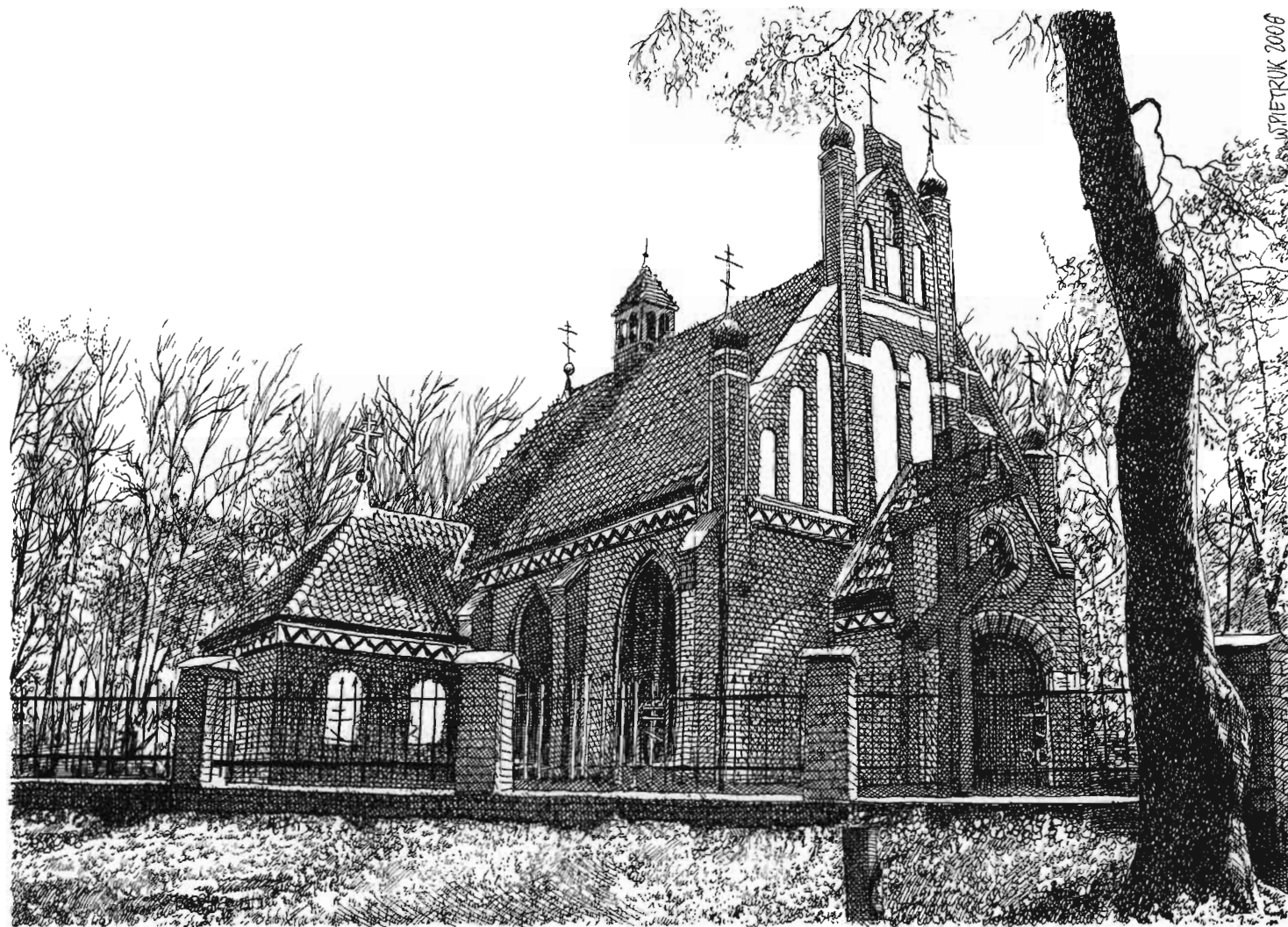
Olsztyn. Planetarium, Biuro Wystaw Artystycznych
Olsztyn. Planetarium, Art Exhibitions Centre
Olsztyn. Planetarium, Ausstellungsbüro

Olsztyn. Wysoka Brama, ul. Staromiejska
Olsztyn. High Gate (Staromiejska street)
Olsztyn. Hohes Tor, Staromiejska

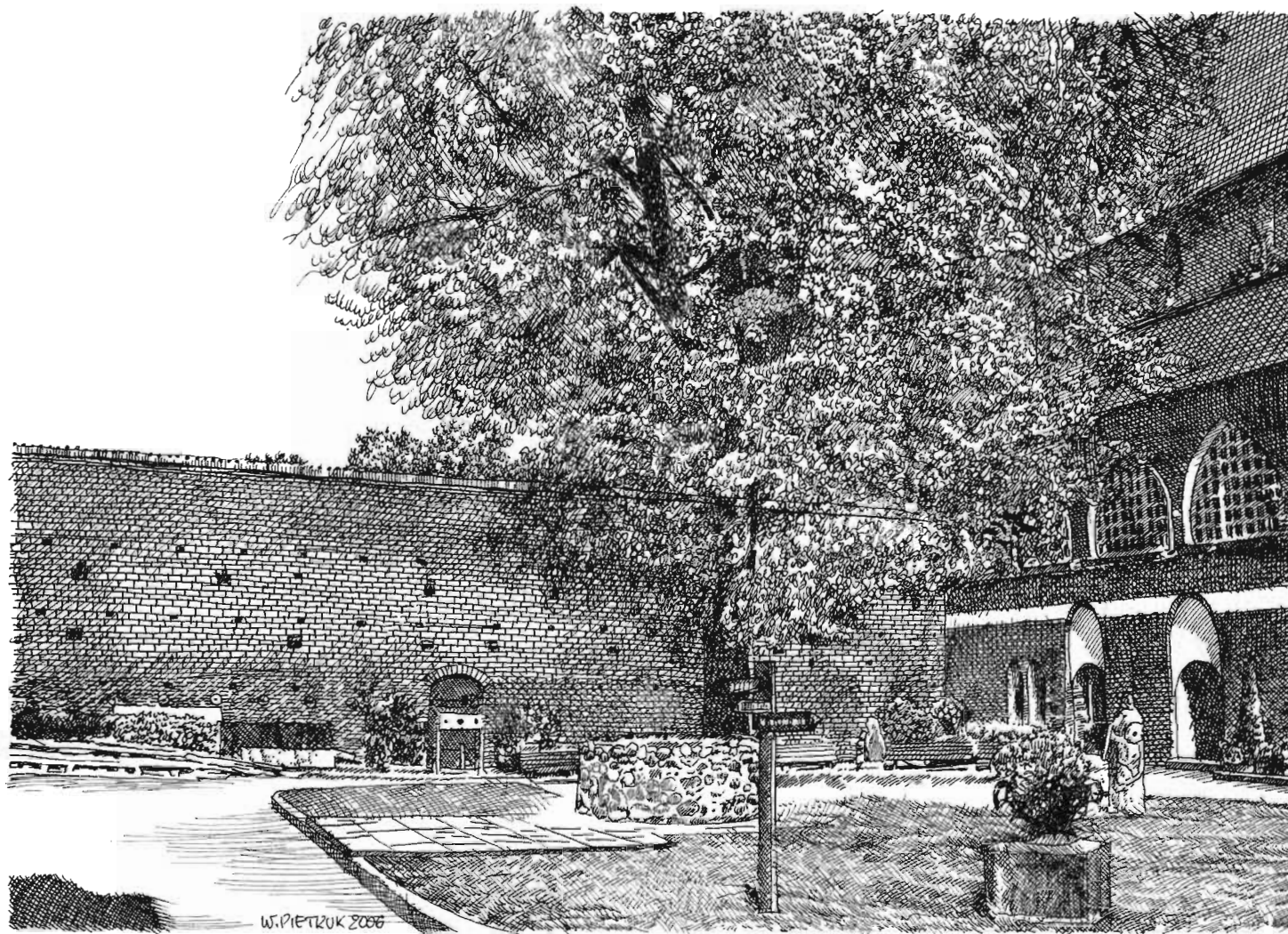
Olsztyn. Kaplica Jerozolimska Krzyża Świętego
Olsztyn. The Holy Cross Jerusalem Chapel
Olsztyn. Heiligkreuzkapelle

Olsztyn. Cerkiew prawosławna p.w. Matki Boskiej Opiekuńczej
Olsztyn. The Holy Mother of Mercy Orthodox Church
Olsztyn. Orthodox Kirche zur Mutter Gottes Beschützerin

Olsztyn Budynek „Gazety Olsztyńskiej”
Olsztyn. „Olsztyńska Newspaper” Building
Olsztyn. Gebäude der „Olsztyner Zeitung”

Olsztyn. Dziedziniec zamkowy ze starą lipą
Olsztyn. Courtyard Castle with Old Lime
Olsztyn. Schloßhof mit alter Linde

[...] Miasto Olsztyn zostało założone przez warmińską kapitułę katedralną i stanowiło jej własność aż do zaboru Warmii przez Prusy w 1772 roku. Świadectwem owej własności jest wystawiony przez kapitułę w jej siedzibie we Fromborku specjalny dokument, zwany przywilejem lokacyjnym, datowany „w wigilię Wszystkich Świętych” 31 października 1353 roku.

Miastu nadano nazwę Allenstein, ponieważ tę nazwę nosiła już wcześniej drewniano-ziemna strażnica puszcząńska, założona w 1334 roku, którą od 1347 roku poczęto przekształcać w murowany zamek obronny. Ma się rozumieć, że zamek i miasto musiały mieć tę samą nazwę i nigdzie też na terenie Prus w podobnych przypadkach nie zdarzyło się inaczej. W rezultacie więc znajdujemy w dokumencie nazwę Allenstein, która znaczyła dosłownie: „Zamek nad Łyną”. Pierwszym członem tej nazwy jest zniemczona nazwa rzeki Łyny - Alle. Nazwę rzeki wzięto od Prusów w ich języku zwał się Alne, co znaczy „łania” (samica jelenia). Niemiecka końcówka stein, która dzisiaj mogłaby znaczyć „kamień”, a dawniej odpowiadała pojęciu „zamku”.

Jan Długosz w 1448 roku używa już nazwy spolszczonej Olszten. W archiwaliach kapituły warmińskiej z czasów Mikołaja Kopernika (1552 r.) można spotkać spolszczenie w formie Olstyn = Olsztyn. Znaczy to, że dzisiejsza polska nazwa miasta funkcjonowała na terenie Prus Królewskich i Warmii już we wczesnym okresie ich dziejów.

Założenie miasta kapituła zleciła „roztropnemu mężowi” Janowi z Łajs (Johanni de Leysen). Wieś Łajsy, z której pochodził, leży w północnej części Warmii, w pobliżu Pieniężna, gdzie Jan wraz ze swym bratem Henrykiem dziedziczyli po ojcu i dziadku urząd sołtka. Bracia musieli mieć znakomitą reputację, skoro równocześnie i Henrykowi biskup powierzył lokację miasta Barczewa w pobliżu Olsztyna. Obydwaj wywiązali się ze swych zadań znakomicie[...]

/Przywilej lokacyjny Jerzy Sikorski/

Drodzy Olsztynianie, Szanowni Państwo.

Architektura obronnej Warmii XIV wieku, niepowtarzalna secesja XIX i XX wieku, interesujące koncerty, spektakle, wystawy, to wszystko sprawia, że ci, którzy zdecydowali się przyjechać do Olsztyna po raz pierwszy chętnie tu wracają.

Olsztyn jest interesujący dla artystów. Ciekawe plenery i swoista atmosfera stanowią nie tylko atrakcję dla fotografików, artystów, poetów, ale również sprzyjają tworzeniu się środowiska muzycznego. Tu lubią tworzyć młodzi awangardowi muzycy, ale swoje korzenie mają twórcy muzyki klasycznej.

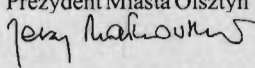
Dziś Olsztyn stanowi ważny ośrodek turystyczny i jest odwiedzany przez turystów z kraju i z zagranicy. Wiele imprez takich jak: Śpiewajmy Poezję, Olsztyńskie Koncerty Organowe czy Noce Bluesowe, które odbywają się w Olsztynie od lat, na stałe wpisało się w olsztyński kalendarz rozrywki. Ta różnorodność sprawiła, iż miasto ujęło ten cykl imprez w sezonie w ramy Olsztyńskiego Lata Artystycznego OLA. Jest to doskonała okazja do prezentacji dorobku olsztyńskiej kultury.

Wspólnej promocji zamków i ich historycznego otoczenia służy przebiegający przez Olsztyn szlak „Polskich Zamków Gotyckich” W murach tych zamków można nie tylko podziwiać ciekawe zbiory, poczuć na własnej skórze dreszcz historii, ale także wziąć udział w staropolskiej biesiadzie, podziwiać walki rycerzy, a także po pełnych wrażeń dniach przenocować w zamkowych komnatach.

To tu w XVI wieku Mikołaj Kopernik jako administrator dóbr Kapituły Warmińskiej bronił zamku przed Krzyżakami i prowadził badania. Do dziś w olsztyńskim zamku zachowała się astronomiczna tablica do wyznaczania równonocy, którą własnoręcznie w 1517 roku wykonał Kopernik.

W olsztyńskim Planetarium można obecnie niczym Kopernik czynić obserwacje gwiazdowego nieba, podziwiać Słońce, Księżyc i inne planety.

Zapraszamy do Olsztyna, miasta z historią, lecz młodego duchem.

Prezydent Miasta Olsztyn

Czesław Jerzy Małkowski

[...] The City of Olsztyn was founded by the Warmia Cathedral Capitula and was part of their property until Warmia was seized by Prussia in 1772. Capitula's ownership of the City is proved by a special document issued by them in their seat called location privilege, dated on "All Saint's Eve" 31st October 1353.

The City was named Allenstein because a wood-earthen forest watch tower founded in 1334 earlier bore this name, and since 1347 it started to be transformed into a brick fortified castle. It is obvious that the castle and the city had to share the same name as such was the case all over Prussia. As a result we find the name Allenstein in the document, which literary meant the "Castle on the Łyna River". The first part of this name is a Germanized name of the river Łyna Alle. The name of the river was taken from the Prussians in their language it was called Alne, which means a "doe" (deer female). German ending stein, which today could mean a "rock", at these times referred to the notion of a "castle".

In 1448 Jan Długosz already used a polonized name Olszten. In the archives of the Warmia Capitula at the Copernicus times (1552) we can find a polonized form of the name Olstyn = Olsztyn. It means that today's Polish name of the city was already used at the territory of the Royal Prussia and Warmia at the early time of their history.

The Capitula ordered "a sensible man" John of Łajsy (Johanni de Leysen) to found a city. The Łajsy village he came from is located in the northern part of Warmia near Pieniężna, where John and his brother Henry inherited a village council from their father and grandfather. The brothers must have had impeccable reputation if at the same time a bishop ordered Henry to found a city Barczewo near Olsztyn as well. Both brothers fulfilled their tasks in an excellent way [...]

/Localization privilege Jerzy Sikorski/

Dear Olsztyn citizens, Ladies and gentlemen.

The architecture of fortified Warmia of the XIV century, unique secession of the XIX and XX centuries, interesting concerts, performances and exhibitions make first time visitors to Olsztyn willingly return to this city.

Olsztyn is interesting for artists. Fine locations and peculiar atmosphere appeal not only to photographers, artists and poets but musicians as well. Young avant-garde musicians like to compose their music just here, however, classical music composers have their roots here as well.

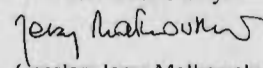
Today Olsztyn is an important tourist centre visited by both Polish and foreign tourists. Many events, such as: "Let's Sing Poetry", "Olsztyn Organ Concerts or Blues Nights, which have been held here for a few years now, have become a permanent part of Olsztyn entertainment offer. This variety made the city include this cycle of events within the frames of the Olsztyn Summer of Art OLA. It is an excellent opportunity to present Olsztyn cultural achievement.

As the "Polish Gothic Castles" trail goes through Olsztyn, it helps common promotion of castles and their historical surroundings. Within the walls of these castles we can admire not only interesting collections or feel the thrill of history, but take part in Old Polish feast, admire knights duels, and after days full of amazing experiences stay the night in the Castle chambers.

Just here, in XVI century, Nicolas Copernicus as the administrator of Warmia Capitula property defended the Castle against the Teutonic Knights and carried out his research. The astronomical board used for establishing equinox made by Copernicus himself in 1517 has survived to our times in the Olsztyn Castle.

Today in the Olsztyn Planetarium we can watch starry sky, admire the Sun, the Moon and other planets just as Copernicus did.

Come to Olsztyn, the city with history but young at heart.

President of Olsztyn

Czesław Jerzy Małkowski